

Telegraful Român

Apare Marția, Joia și Sâmbăta

ABONAMENTUL:

Pe un an 24 coroane.
Pe șase luni 12 cor. — Pe trei luni 6 cor.

Abonamentele și inserțiunile să se adreseze
Administrației ziarului «Telegraful Român», Sibiu, str. Măcelarilor 45.

Correspondențele
să se adreseze Redacției «Telegraful Român», str. Măcelarilor Nr. 45.
Scrisori nefrancate se refuză. — Articoli nepublicați nu se inapoiază.

INSERȚIUNILE:

Un șir cu litere mărunte pentru întâia oară 30 fil,
pentru a doua și a treia oară câte 20 fil.

Pentru inserate mai mari după învoială.

Pe altă treaptă

Vaza preoțimii trebuie întărită prin aplicarea unor măsuri în sânul și față de această tagmă, înainte de a ajunge să ni-o pretindă mulțimea în formă neplăcută.

Dela preoți, și cu ei, are să se înceapă regenerarea spirituală și morală a masselor. În acest scop se cere muncă și răbdare. De aceea preoțimea noastră va fi silită să înțeleagă, căunele din vechile practice au să fie părăsite. Vor trebui căutate mijloace de a selecționa indivizii, cari vreau să se dedice preoției; va trebui să părăsim «datul cu pravila», și să introducem examenele preoțești, menite să împrospeze și să țina trează comoara spirituală dobândită odată.

Nu vrem să invinuiim, nici să dojenim; ci vrem să studiam, și să ne dăm părerea.

E în deobște cunoscut, că o mare parte din intelectuali e stăpânită de ideea preconceptută: «Preoții de pe sate primesc, cu vremea, obiceiuri țărănești». De unde apoi concluzia: «Ia, un biet de pop!»

Pe care dintre oamenii cu bun simț și dintre preoții cu conștiință, nu-l supără oare asemenea caracterizări?

Cine nu știe, că acest desinteres stânjenește multe fapte vrednice ale bisericii, și că indiferentismul se lățește ca o epidemie asupra masselor credincioșilor. Și vai, câtă muncă așteaptă îndeplinire dela preot!

Să studiam cauzele care au adus cu sine o încheiere cu efect atât de păgubitor, și să le înlocuim cu cau-

zele unor acțiuni de paralizare deoparte, de progres de alta.

Idealul marelui arhieru Șaguna era o preoție la nivel, înarmată cu tot ce ne cere viața de păstor sufletească și chemarea ei. Neajunsurile vremii și lipsa de preoți i-a schimbat dorința în nădejde, și l-a făcut să pregătească și să hirotonească indivizi cu pregătire necompletă. Duhul și asprimea Arhierului însă, aproape din fiecare preot a făcut un om al datoriei, om care se trudea pentru a întări biserica și credincioșii. N'aveau preoții de pe atunci pregătire înaltă, dar aveau inimă mare.

Selecționarea a rămas pe mai târziu. — și nici azi n'a ajuns faptă.

Tinărul, care de mic, din casa părintească, este în opoziție de sentimente cu preoția, când ajunge la bacalaureat își schimbă părerea. Nu-i reușește examenul, se duce la teologie. Altul, mai slab pregătit, se mângăie, că el poate trăi și cu preoția. Elevii buni sânt raritate: ei merg la teologie de obicei, fiindcă n'au mijloace să se susțină la universitate.

În școlile secundare religia nu este obiectul de învățământ care ar trebui să fie; pentru că deoparte metoda, de altă parte persoanele, care o predau, poartă oare care vină. La aceasta se adaugă vârsta elevilor ajunși la stadiul numit al criticismului, când se răsboiesc cu tot ce e supranatural și cu ce nu înțeleg.

În seminar acești elevi se lovesc de două lucruri: *disciplină* și *teoria idealismului* creștinesc. Față de cea dintâi în general se supun, dar nu din conștiință; pe cea de-a doua o confruntă cu viața practică. Multele înclinări, aproape anarhice, ale

unor indivizi din cler, fac zădarnică formarea conștiinții de propoveditor și de om care trebuie să sufere. Profesorii se sdobesc să-i lumineze; elevii știu ale lor. Despre superiori își formează și duc cu ei idei false; despre studii au păreri stranii: că n'au nici un rost pentru viața practică.

Vor pași în viață ca preoți. Care-i scopul vieții lor, când preoția nu li-a putut da țântă?

Preocupație spirituală nu, propoveduire creștinească și mai puțin. Ca să fie în mijlocul popoului, cercează cârciuma, joacă cărți, iau parte la multe fără a se întreba: Se cade oare?

E slab remunerat, și venitele fixe scadmereu, dar — retribuția crește, dacă știi exploata credința și credulitatea popoului. Oameni tineri, din «generația nouă», distinși, dau cu pravila, scoțând venite neașteptate din această practică. Alții fac *parastase* pentru vii, și slujbe pe care biserica nu le admite. Altul nu-și dă seamă, că felul de a se presenta în lume aparține demnității lui de om, și în primul rând demnității oficiului, pe care îl reprezintă.

Cunoștințele teoretice dispar cu vremea: din ele demultorii nu s'a putut închea o singură predică adevărată.

Iată câteva cauze, care în multe cazuri provoacă păraginirea. Bine că nu sânt prea mulți preoți așa; dar sânt destui, încât să nu ne mirăm, că judecata lumii cade asupra tuturor.

Ca mijloace de sanare ar fi potrivit să primim: educarea religioasă temeinică a tinerimii din școlile secundare de băieți și de fete; oarecare inovație spirituală în seminar; con-

trolul mai strict și mai des asupra preoțimii, și introducerea examenului preoțesc.

Tinerimilor din școlile medii să li se deschidă ochii asupra lumii în așa fel, încât să simtă imensul necunoscut din jurul lor. Studiile să fie aduse în legătură cu religia.

În seminar profesorii, fără excepție, să fie hirotoniți. Spiritul dominant să fie sever, nu pentru a forma legalitatea, ci scopul să fie: *formarea conștiinții datoriei de a munci spre binele altuia*, și dobândirea de cunoștințe teoretice.

Să luăm un exemplu. Cum va putea cineva spovedi temeinic, și cum legea noastră cere, când însuș preotul nu e în clar cu ea și cu canoanele bisericii sale?

Purtarea preotului să fie controlată des în toate manifestările vieții. Mercantilismul să fie oprit, și oprită târguiala cu slujbele. Negoțul nu e compatibil cu propoveduirea.

Pentru împrospătarea cunoștințelor teologice, din timp în timp fiecare preot, în fața unei comisii sau conferențe preoțești, să fie supus unui examen din studii teologice, sau să desvolte o temă oarecare din specialitatea sa.

Astfel s'ar putea crea preoți activi, urmași demni ai Apostolilor. Dar, pentru aceasta se cere să dăm preoțimii libertate materială, să fie salarizată omenește.

Așa sperăm, că preotul nu se va «rustifica», ci i se va crea mult dorita vază, pe urma căreia va pași apoi și munca de propoveduire, — pentru că la noi este de propoveduit.

FOIȘOARA

Suferințe

— Povestire după M. Jókai —

(Fine.)

Eram răzbnat. Când m'am întors dela îngropăciune, simțeam un mare gol în suflet, — dar nici o greutate. Am fost neîndurat, îmi ziceam, dar am fost drept. A meritat aceasta. N'am urât-o, dar puteam s'o uit. Să nu mă mai gândesc la ea. Nici un omor nu a putut fi, care să aducă după el mai puțină remușcare ca aceasta.

Vecina mea, contesa, primise și ea înștiințarea cu întârziere, așa după cum dispusesem pentru toți cunoscuții. Nu m'am mirat, totuși, când am văzut-o sosind, căci era cea mai bună prietenă a răposatei. Ținea poate, cel puțin, să pună un mănunchi de flori pe mormântul ei.

Când a început să-mi vorbească, n'am putut să-mi dau seama, era compătimirea, uimirea, sau ce alt sentiment, care o făcea să apară atât de ieșită din fire. Vorbele ei îngâmate aveau aerul de a voi să-mi aducă o consolare... Consolare îmi trebuia mie? Aproape am bruscat-o, — când deodată îmi luă mâna și șoptind îmi spuse, că era nevoită să-mi încredințeze un secret, încrezătoare în cavalismul meu că

nu o voi trăda... Dăduse adică în păstrare răposatei mele soții un pachet de scrisori, pe care nu le putea ținea acasă la ea, din cauza conținutului lor compromiștor. Și-mi cerea să i le restitui acuma.

Deodată pară că tot sângele îmi îngheț în vine.

— Un pachet de scrisori? bălbăii... Un pachet legat cu...

— Legat cu o dantelă albă. Trebuie să se găsească într'un sertar dela masa de scris a sărmanei mele prietene... Cine ar fi crezut?...

— Și aceste scrisori?...

Femea, ca și jignită de întrebarea mea, îmi răspunde:

— Domnul meu, soția d tale a fost mai mărinimoasă decât d-ta, și nu m'a întrebat niciodată ce conțineau. Ea a primit să le păstreze, și s'a mulțumit cu atâta, că i-am spus că conțineau secrete ce nu trebuie să cadă sub ochii nimănui, nici ai d-tale... Am avut atâta încredere într'însa, încât sânt sigură că n'a avut curiozitatea să desfacă măcar pachetul. El trebuie să fie neatins în masa ei de scris...

— Un pachet... un pachet legat cu dantelă zici... îngânai eu ca de pe altă lume; — să-l caut, — să vedem...

M'am dus drept la sertarul în care îl știam.

— Acesta e? — întrebai întinzându-i-l cu o mână de paralic.

— Da, da... Nu mai e legat cum a fost, și lucrul mă miră, căci despre nevasta d-tale sânt sigură, că n'a căutat să vadă ce era într'însul...

Privirea ei bănuitoare mă ardea. Am îngânat câteva vorbe: — Poate că, din întâmplare, s'a desfăcut...

Fără să mai lungesc explicațiile, i-am dat pachetul, am lăsat-o acolo, și am alergat, afară, departe, pe câmp, după aer... Pare-că nu-l mai găseam nicăiri, mă înăbușeam, înnebuneam, — mă fărâmițeam, ca un obiect isbit dintr'odată de o lovitură nimicitoare...

Nu era vorba în acele scrisori despre mine. Bărbatul vecinei mele, îl știam, era într'adevăr un om nevrednic; — dacă aș fi fost în locul lui, aș fi meritat ca și nevasta mea să fie ca aceasta... O! Nevasta mea, sfântă, nevinovată, — ființa îngerească ce și atunci a privit cu iubire la mine, când eu o asasinam...

Ce-a mai fost după aceea, nu pot să-mi mai aduc bine aminte. Știu atâta, că dela o vreme a început să mă doară în grozitor mâna. Și era în locul acela, unde căzuse picătura de sânge... Și mă durea, și mă chinuia...

De unde venea durerea aceea? Poți să știi acuma.

M'am coborât în criptă, și am stat acolo, nu știu cât, lângă sicriul nevastii

mele. Atât de nebun nu eram încă, să caut s'o deștept din morți, — dar atâta ca să-i vorbesc, da. Imi închipuiam că poate să mă audă. — «Așa cum cu adevărat m'ai iubit, — îi ziceam, — așa cum mă iubești și acuma după moarte, îndură-te spre mine și răsbună-ți în viața mea aceasta. Nu lăsa pedeapsa mea pentru lumea cealaltă. Fă-mă să sufăr, chinuiește-mă, ucide-mă... Nu aștepta cu răsbunarea ta până dincolo de mormânt...»

Și atunci, am căzut poate în somn sau a fost aievea. Sicriul s'a desfăcut încet și ea s'a ridicat, tot atât de blândă și senină ca în viață. Și și-a plecat capul palid peste mâna mea; și de pe buzele ei a picurat iarăș o picătură de sânge... Așa am văzut-o ca în clipa din urmă. Și iarăș pe urmă n'am mai văzut-o.

Locul însă, unde a căzut picătura de sânge, nu s'a mai vindecat. Aceasta i-a fost răsbunarea, aceea pe care eu însumi i-am cerut-o, am implorat-o.

Atâta am suferit! O știi, căci m'ai văzut. Am căutat ușurare, sub cuțitul de chirurg, — în zadar! — Nu era nimica acolo pe mână, — dar mă ardea, mă ardea, cu puterea unei otrave fără leac...

Nu m'am plâns altuia, — nici nu m'ar fi crezut nimeni. Am căutat ușurare sub cuțit, — deși știam că n'avea să fie decât prea trecătoare. Însă acuma are să vină.

In audiență. Sâmbătă după amiază s'a prezentat în audiență la Majestatea Sa în Baden primul ministru Wekerle.

A raportat domnitorului despre chestiunea reformei electorale și despre afaceri ungare în legătură cu tratativele dela București.

Din cercuri bine informate se vestește, că premierul ungar va cere împuternicirea suveranului pentru *disolvarea* camerei.

Din Austria. Se anunță dela Viena: La votarea asupra provizoriului de buget, camera deputaților a priunit cu 240 contra 121 voturi paragraful care conține autorizarea generală pentru cheltueli și venit. Au votat contra: boemii, slavii de sud și social democrații poloni.

Paragraful 2, despre cheltuelile războiului, s'a primit cu 203 contra 161 voturi. Pe lângă cei numiți mai sus, au votat contra și deputații germani social-democrați.

Paragraful 3, cu raport la creditul de șase miliarde al războiului, la votare nominală s'a primit cu 202 contra 165 voturi.

Provisoriul de buget s'a primit, după aceasta, și în a treia citire.

În considerare că polonii s'au reținut dela votare, proiectele ministerului Seidler au obținut majoritatea. Astfel Austria a scăpat de starea de *ex lex* și de necesitatea de a fi guvernată cu paragraful 14.

O nouă declarație a lordului Lansdowne. Fostul ministru de externe al Marelui Britanii, șeful camerei lorzilor, a publicat un nou articol de pace în *Daily Telegraph*, unde se ocupă cu ultimul discurs politic rostit de cancelarul german Hertling.

Marele bărbat de stat englez, lordul Lansdowne, este și acum de părere, că învoeala se poate face astăzi între statele beligerante, și pentru aceasta nu se cere decât o sigură condiție: *întâlnirea părților dușmane în jurul mesei verzi.* Aceasta s'ar putea în deosebi după discursul cancelarului Hertling. Prin atingere nemijlocită, prin sfătuire și discuție, chestiunea păcii generale nu poate decât să câștige.

Se pare că lordul Lansdowne acum nu stă izolat cu vederile sale în opinia publică engleză.

Pace cu Rusia

Sfârșitul ostilităților. — La Moscova. — Alt guvern.

Comanda supremă germană a comunicat oficial statului major dela Petrograd, că ostilitățile s'au încheiat.

Comitetul central executiv al sovietelor din Petrograd a aprobat cu mare majoritate tratatul de pace, pe lângă toate condițiile grele ce conține.

Sovietele au încredințat comitetul să călătorească la *congresul* de astăzi, 12 Martie,

Peste un ceas am să mor. Și singura mea mângâiere este gândul, că după ce ea și-a răsbunat acuma în viața aceasta, în cealaltă are să mă ierte.

Pentru ușurările ce mi-ai dat, îți mulțumesc. Dumnezeu să te aibă în paza și în ocrotirea lui! —

Peste câteva zile, doctorul citi în ziare, că unul din cei mai bogați moșieri din vecinătate, — era clientul lui misterios, — își pusese capăt zilelor prin împușcare. Unii ziceau, că s'a sinucis de inimă rea după moartea nevastă sale tinere și iubite, — alții că o boală incurabilă l-a împins pe acest povârniș. Medicul care ar fi putut să dea adevărata explicare, a preferat să păstreze acest episod pentru memoriile sale, din care l-am transcris și noi aici.

Pro domo

De Vasile Stoicaneanu

Acuma stau pe gânduri
Și inima mă doare,
Iar sufletu-mi suspină,
Suspină n'ncetat.
E grea povara vremii,
Ce umerii-mi apasă, —

în Moscova și să voteze pentru ratificarea tratatului de pace dela Brest-Litovsc.

Știri din capitala rusă vestesc, că se produc zilnic aspre conflicte între Lenin și ceilalți fruntași maximaliști. Guvernul actual rusesc se află cu totul pe calea descompunerii. Viitorul guvern al Rusiei se crede că are să se formeze sub conducerea fostului ministru *Kišin*.

Tratatul cu România

— Ședințele. — Reprezentanții. — Basarabia. — Lămuriri.

Ședințele conferinței de pace nu se mai țin la Buftea, ci în castelul regal dela *Cotroceni*, lângă București. S'au format patru comitete: unul militar, al doilea politic, al treilea pentru chestiuni de drept, al patrulea pentru afaceri comerciale și economice.

La încheierea preliminarilor de pace dela *Buftea* au fost reprezentate:

Austro-Ungaria prin ministrul de externe contele Czernin și generalul Hranilovits.

Germania prin secretarul de stat Kühlmann și generalul Hell.

Turcia prin marele vizir Talaat pașa și generalul Izzed pașa.

Bulgaria prin ministrul de finanțe Tonev și generalul Tantiolov.

România prin ministrul de justiție C. Argetoianu și generalul Lupescu.

Delegați români mai sânt: ministrul Papiniu și directorul dela ministeriul de externe Burghel.

Ziarul Bukarester Tagblatt scrie un articol despre soarta Basarabiei și a familiei regale române, și zice că guvernul rusesc n'a recunoscut încă neatârarea Basarabiei, care aparține prin urmare Rusiei. Puterile centrale astfel n'au putut să asigure României provincia aceasta, de oarece aceasta face parte din statul rusesc. Soarta dinastiei este o afacere care privește numai pe România: Puterile centrale nu urmează exemplul dat de înțelegere de-a se mesteca în chestiunile interne ale beligeranților. După război, România va putea însăși să tragă la răspundere pe vinovați.

Din izvor autorizat zierele vieneze primesc următoarele *lămuriri* asupra condițiilor din pacea preliminară cu România:

Inapoierea Dobrogei până la Dunăre, în mânele celor patru puteri aliate, — iar nu în ale Bulgariei, — s'a făcut pentru a ușura României această hotărâre. Acest punct privește Austro-Ungaria numai în mod indirect.

Asigurarea unui drum comercial României, atât pe uscat dela Cernavoda la Constanța, cât și pe mare, dela Constanța peste Marea Neagră, dă României posibilitatea de a se reculege în muncă pacinică, și dovedește că puterile centrale nu urmăresc o înăbușire economică a României.

Rectificarea de graniță dela hotarul ardelenesc, care are de scop apărarea Porților de fier și minele de cărbuni din Petroșeni, precum și împiedecarea unei repetări a atacului prin surprindere — nu

*Dar voi purta-o, dacă
Mi-e dată de purtat.*

*Eu nu voi mai fi mâne,
Ce-am fost de ani de zile,*

*Isvor drag de lumină,
Liman și adăpost.*

*Eu nu voi mai fi mâne:
Sfătuitor cuminte,*

*Și tată dulce celor
Cari ucenici mi-au fost.*

*Eu n'am plâns niciodată,
Dar mâne știu c'oi plânge.*

*Eu n'am plâns niciodată,
Nici măcar în exil;*

*Dar mâne, amar mie,
Tot lacrimi de sânge
Vârșă-voi, sărutându-mi
Pe cel mai drag copil.*

*Și îmi voi lua adio
Cu voce tremurată...
Voi încerca să-i mângâi,
Că s'or schimba pe rând
Năcazurile toate
În bucurii eterne,
Căci mântuirea vine,
Când nu-ți trece prin gând.*

va intra în nici un caz adânc în teritoriul român, și nu are un caracter anexionist.

Cereri economice se referă în deosebi la importul pe petrol și de produse.

Evacuarea ținutului austro-ungar, ocupat încă de trupe române, se referă la colțul celor trei țări, în Bucovina.

Reforma electorală

— Ședințele comisiei —

În 5 l. c. s'a întrunit în ședință comisiunea aleasă pentru examinarea proiectului de lege electorală.

Înainte de a intra în ordinea de zi, a luat cuvântul deputatul Géza *Polónyi*. Vorbitorul își exprimă îngrijorările asupra sorții proiectului, deoarece după părerea sa se ivesc semne, prin care s'ar încerca a se înăuși cu *forța* asupra manifestării libere a opiniilor din comisiune.

Răspunde ministrul prezident *Wekerle*, că guvernul dă garanție depină cu privire la libertatea sfătuirilor, care nu vor fi expuse la nici un fel de înăușire. Modificări în proiectul de lege nu sânt cu desăvârșire excluse; guvernul însă nu dorește să renunțe la principiile fundamentale nici cu raport la întinderea dreptului electoral, nici cu raport la curățenia alegerilor.

Contele Ștefan *Tisza* accentuează, că membrii comisiei își vor împlini datoria în orice împrejurări.

Urmându-se discuția asupra proiectului, deputatul Roland *Hegedüs* (din partidul muncii) cere, ca îndată după terminarea desbaterilor despre proiectul acesta să se facă pașii necesari pentru statificarea administrației, pentru regularea autonomiei bisericii românești și sârbești, pentru controlarea institutelor financiare ale naționalităților, și pentru organizarea armatei maghiare. În aceste condiții este gata să primească votul universal.

Carol *Huszár* (din partidul constituțional 48-ist) susține, că parlamentarismul ungar bolnav se poate vindeca numai prin largirea dreptului de alegere. Propășire socială, fără parlamentul poporului, este cu neputință. Am cerut dela popor maximul jertfelor: să nu-i refuzăm minimul drepturilor. În stat poliglot nu se poate lega dreptul electoral de condiția scrisă cititului în limba maghiară, căci aceasta ar da naștere luptei de rasă și ar avea efect foarte păgubitor și în raporturile noastre de po-

Mersul războiului

Telegrame oficiale dela biroul de presă al ministrului președinte

Raportul statului nostru major:

Budapesta, 8 Martie. (Of.) Nici o întâmplare de raportat.

Budapesta, 9 Martie. (Of.) Lângă Balta, în *Ucraina*, trupele trimise întru apărarea liniei ferate Covel — Odesa au împrăștiat câteva bande tari.

Pe frontul *italian*, în unele locuri, activitate mai vie de tunuri.

Budapesta, 10 Martie. (Of.) Nici o întâmplare deosebită.

Șeful statului major.

Raportul statului major german:

Berlin, 8 Martie. (Marele cartier general). Frontul *vestic*: Grupul de armate al principelui de coroană Rupprecht: Cu ocazia executării unei recunoașteri reușite, la răsărit de Mercken am prins 30 de belgieni, și la nordost de Festhber 23 de englezi. Pe unele sectoare s'a redeșteptat seara lupta artileristică și de aruncătoare de mine.

Grupul de armate al principelui moștenitor german: După respingerea detașamentelor de atac la nord de Malville și la sud de Berry au Bac, am adus numeroși prizonieri francezi. Încolo activitatea războinică s'a mărginit la foc de poziții, întezit din când în când pe țărnuț vestic al Meusei.

Dela sinoadele protopresbiterale

Protopopiatul Turda

Sinodul protopresbiteral al tractului Turda în 9 Februarie a. c. și-a ținut ședința ordinară, care a fost o adevărată creație sufletească pentru reprezentanții parohiilor modeste din acest colț de țară.

Reprezentanți, — conștii de chemarea lor în viața constituțională a bisericii noastre, înzestrați cu credință puternică doțai cu sentimentele cele mai curate față de tot ce e bun, folositor și drept, câștigate în bisericuțele bogate în sărăcie, dar

litică externă. Ș'apoi nu trebuie să uităm, că majoritatea covârșitoare a cetățenilor noștri nemaghiari s'a dovedit fidelă în marele război. Generația eroică de astăzi, care a adus sacrificii ne mai pomenite, merită să fie apretiată în deosebi.

Ioan *Sándor* (din partidul muncii) avără expunerile făcute de contele Ștefan Bethlen în interesul ungarilor ardeleni.

Ședința următoare s'a ținut în 6 l. c. Primul orator, Andrei *Ráth*, este preocupat de viitorul Ardealului. Crede, că interesele maghiarilor de aici se pot promova și prin largirea dreptului de vot. Conform principiului egalei îndreptățiri, *trebuie să fie înzestrați și românii ardeleni cu același drept de vot.*

După deputatul *Desbordes*, care vorbește în chestiune personală, urmează la cuvânt Ioan *Teleszky* (din partidul muncii) care desvoaltă amănunțit punctul de vedere al partidului său, și cere să se primească schimbările propuse la acest proiect din partea aderenților acestui partid: Titlul principal de drept la vot să fie terminarea celor șase clase (nu patru) primare; unele restrângeri să se facă la muncitorii agricoli și la soldați.

Ședința din 7 Martie a avut un singur vorbitor, deputatul Samuil *Bakonyi*, care într'o lungă cuvântare de *patru* ceasuri și-a desvoltat pe larg părerile cu raport la reforma electorală. Oratorul face istoria acestei reforme, începând cu anul 1848, și răspunde criticelor aduse proiectului de față. Pentru înlăturarea pericolului național cei mai mulți antevorbitori au cerut ca o condiție principală pentru obținerea dreptului de vot: cunoașterea limbii maghiare în scriere și citire. Apărare națională însă nu se poate și nu-i iertat să se facă pe calea nedreptății. Să nu uităm, zice *Bakonyi*, că întreg mersul învățământului de până acum în școlile populare nu ne-a apropiat în măsură însemnată întru atingerea acestei idei. Impotriva eventualei primejdii din partea naționalităților, vorbitorul cere alt fel de mijloace: împărțirea cercurilor electorale să se facă din punct de vedere cultural; să se statifice administrația și școlile; să se organizeze armata națională, ear cercurile sale de întregire să primească o nouă împărțire.

Ședința, deschisă la 10 ore, se termină la 2 și jumătate după amiază.

Cea mai de aproape ședință este anunțată pe astăzi, Marti.

Grupul de armate al principelui Albrecht de Württemberg: Pe frontul din Lorena, între Selle și Plaine, artileria franceză a desfășurat vie activitate.

Pe celelalte fronturi nici o noutate.

Berlin, 9 Martie. (Marele cartier general). Frontul *vestic*: Grupul de armate al principelui de coroană Rupprecht: La ost de Mercken, lângă pădurea Houthouster, spre nordvest de Gheluvet și pe țărnuț nordic al râului Lys s'a pornit de amândouă părțile o vie activitate de recunoaștere, care a fost împreună cu lupte violente de infanterie. Am făcut numeroși prizonieri. Pe multe locuri s'a redeșteptat focul de tunuri, care spre seară s'a întezit cu deosebire pe frontul din Flandra și la nord de Scarpe.

La grupurile de armate ale principelui moștenitor german și ale principelui Albrecht de Württemberg activitatea războinică s'a manifestat numai în puține locuri.

Ca răsplată pentru bombardarea din 19 și 20 Februarie a orașelor deschise Trier, Mannheim și Pirmaseus, aviatorii noștri în noaptea din 8 spre 9 Martie au aruncat de nou bombe asupra Parisului. Au avut mare efect.

Frontul *răsăritean*: La nord și sud de Binzula, de-a lungul căii ferate Smerinca — Odesa, lupte cu bande. Bandele le-am împrăștiat.

Pe celelalte fronturi nu-s noutăți.

Ludendorff.

și mai bogate în credința moștenită dela strămoși, — s'au înfățișat într'un număr ca nici odată. Se prevedea o zi frumoasă în calendarul ședințelor noastre.

După serviciul divin, împreună cu invocarea Duhului Sfânt, săvârșit de părintele protopop *Iovian Mureșan*, care prin o cuvântare potrivită, apelând la conlucrarea în armonie a membrilor, s'a deschis ședința cu un program din cele mai bogate.

Censurarea actelor s'a făcut în comisie, și apoi s'au verificat membrii noi ai sinodului protopresbiteral pe noul period de 3 ani. Tractul nostru nu este unul dintre tractele cu bună stare materială. E tract

sărac; dar, prin hărnicia conducătorilor, îndrăznesc să zică că înaintează. Din sprinjalul și din sudoarea celor chemați s'au clădit frumoase case tractuale. Din imprumutul ridicat s'au făcut replătiri anuale, și astăzi la fondul protopopesc mai este o datorie cam de 11 mii coroane. Trimișii credincioșilor la acest sinod au adus concludul, ca în acest an să se achite întreaga datorie.

Sinodul protopresbiteral a mai adus următorul conclud:

Se ia act cu plăcere despre demersurile făcute din partea Excelenței Sale I. P. S. Domn arhiepiscop și mitropolit, și a Veneratului Consistor mitropolitan, pe lângă înaltul guvern, ca în proiectul ce s'a prezentat dietei cu privire la *executarea succesiunii* a art. de lege XX din 1848 să fie considerată și biserica noastră ort. română, fiind religie recipiată în stat, extinzându-se asupra ei favorurile acelei legi în același fel ca asupra celorlalte confesiuni din patrie.

Iar dacă reprezentanții, ce s'a decis a se înainta prin corul episcopesc la înaltul guvern n'ar duce la rezultatul dorit, să se continue demersurile prin o deputațiune mare, compusă din preoți și mireni, ce s'ar prezenta pe cale constituțională până la înaltul tron.

Această biserică, săracă și modestă, cere dreptate. Sătulețele noastre respirate prin creerii și pe la poalele munților, așteptă nu milă, nici favoruri, ci dreptate dela aceia, pe cari Părintele bun ni i-a pus cărmuitori.

Din celelalte debateri mai amintesc, că sinodul și-a exprimat dorința, să fie convocat în ședința extraordinară, în care să se ocupe numai cu satorirea și uniformizarea stoloilor preoțești din acest tract.

Protopresbiteratul Alba-Iulia

În sinodul protopresbiteral al tractului Alba-Iulia, ținut la 15 Febr. v. a. c. părintele din Poiana, *Alexandru Băeșan*, a făcut următoarea propunere:

«Avându-se în vedere duhul vremii, care pretinde a se da fiecăruia ce e al său; ținându-se seamă de împrejurările grele în care trăim, — spre asigurarea existenței noastre, cerem cu toată insistența îmbunătățirea dotației preoțești, cum o cer toți cei ce sânt în serviciul statului nostru.

Spre a ne ajunge scopul, și pentru a ne putea împlini cu toată râvna datorițele noastre identice cu interesele statului, ne ridicăm glasul nostru, și spre ușurarea sarcinei ce ne apasă din greu, cerem din aceasta corporațiune bisericească intervenirea autorităților noastre înalte bisericesti la guvernul țării pentru urcarea dotațiilor noastre fundamentale și regularea asemnării cvincvenalelor, care numai pe jumătate le căpătăm.

Incât privește stola, să se reguleze în raport cu valoarea banilor de azi.

Zilele de lucru și ferdelele de grâu și cucuruz, respective vin, cari sânt retribuția de căpetenie, să se presteze în natură, — cum de altfel sânt stabilite și în fasiunile de congruă, — și numai în caz extrem să se taxeze după prețul, care este de prezent în comună.

Urcarea celorlalte venite stolare să se facă în înțelegere cu șeful tractual, care cunoaște referințele de trai ale fiecărei parohii.

Acceptându-se această propunere: «Sinodul enunță, că servesc spre bucurie pașii făcuți de corporațiunile superioare bisericesti pentru dreapta considerare și a bisericii noastre ortodoxe române, alături de celelalte confesiuni recepte din patrie, conform §-lui 20 din 1848, și sinodul roagă pe P. V. Consistor arhiepiscop, în deosebi proximal sinod arhiepiscop, a căuta să asigure pe toate căile legale aplicarea justă a numelui § și pentru biserica noastră, îmbunătățindu-se astfel starea materială a preoților noștri prin urcarea congruei dela stat și a cvincvenalelor.

În cât privește zilele de lucru și contribuția preotului în bucate sau vin, să se presteze de popor în natură, iar venitele stolare — pe timpul războiului — să se urce conform vremii în care trăim.

Totodată este rugat proximal sinod arhiepiscop a da o soluție definitivă îmbunătățirii dotațiilor preoțești.

Formele cultului bisericesc

I

Am arătat însemnătatea formelor cultului dumnezeesc pentru promovarea culturii.*

Cuvine-se acum să ne ocupăm cu partea principală din cultul bisericii, cu *Sfânta Liturgie* și cu părțile ce-i aparțin. Cunoscând rostul și ființa lor, putem să le aprețim însemnătatea.

Sfânta liturgie își are originea în dafina primilor creștini de a se aduna la un loc și a aduce rugăciuni de preamărire, de cerere și de mulțumită către persoanele din Dumnezeire. O formulă deosebită de cult nu avem la început. S'ar părea că nici Domnul nostru Isus Cristos nu li-a hotărât o anumită formulă. Conform citatului dela Ioan (4, 28 și Cor. 3, 17.) care zice: «Cine se roagă lui Dumnezeu, se cade să se roage cu duhul și cu adevărul», s'ar putea deduce că Mântuitorul a fost numai pentru cultul spiritual, adică numai pentru preamărirea lui Dumnezeu în spirit, și nu în formă.

Din alte locuri ale Sfintei Scripturi ne convingem, cum Isus a dat o formulă de rugăciune: Rugăciunea domnească, *Tatăl nostru*, cum a întemeiat jertfa cea fără de sânge la cina cea de taină prin formula: «Luați măncați...» și frângând pâinea binecuvântând-o și împărțind-o între apostoli, asemenea și păharul cu vin binecuvântându-l și dându-l Apostolilor săi, obligându-i ca aceasta să o repeteze în amintirea lui.

Însuși Isus lua parte la slujba divină din Sinagoge, dându-i-se și lui Biblia să citească părți din ea, care le explica în auzul tuturor, consfințind prin această participare formele de adorare ale cultului iudaic și combatând numai fățărnia și formalismul sec al fariseilor și cărturarilor, cari adora pe Dumnezeu numai cu buzele, iar inima și cugetele lor erau departe de El.

Tot dela Isus avem așezarea sfintelor Taine ale bisericii, a căror dezvoltare și aplicare s'a făcut de Apostoli și părinții bisericesti în secolii primi ai erei creștine, și în forma aceasta s'au păstrat în biserica noastră până în ziua de azi.

Deci Mântuitorul n'a fost în contra formei de adorare, ci a cerut ca această formă să fie pătrunsă de duh, să nu fie o formă seacă.

În jurul jertfei celei fără de sânge, practicate de Mântuitorul la cina cea de taină și a Rugăciunii domnești, se dezvoltă în legătură cu unele formule de adorare imprumutate din iudaism, prima formulă de cult public, sf. *Liturgie*, despre care ne aminteste Iustin martirul, filosof creștin din secolul II, că sta din următoarele părți principale:

După ce se adunau creștinii în o casă de rugăciune, în deosebi Dumineca dimineața, li se citea din scrierile prorocilor și ale apostolilor și se cântau psalmi. După aceasta ținea presbiterul o cuvântare, în care stăruia la îndeplinirea învățăturilor citite din scrisori și se explica părțile mai grele. Se făcea apoi o rugăciune comună (probabil Rugăciunea domnească) și sărutarea frățească, obicei care l păstrăm și noi azi, prin sărutarea icoanelor și cererea iertăciunii înainte de ce începem proscomidia. După sărutarea frățească, diaconii aduceau pâine și vin mestecat cu apă, care se sfîncea din partea celui mai mare, episcop sau presbiter, și apoi se împărțeau prin diaconi între cei de față. Cu multă evlavie consuma fiecare pârțica sa, convins prin puterea credinții, că se împărțeaște cu sfântul trup și sfântul sânge al Domnului nostru Isus Cristos.

În secolul al treilea al erei creștine cultul divin a luat o dezvoltare și mai mare. Liturgie se împărțea acum în două părți: I. *Liturgia catehumenilor* sau a celor chemați, adică a acelor cari se pregăteau pentru sfântul Botez, și II. *Liturgia credincioșilor*.

Partea primă sta din citiri scoase din scrierile prorocilor și din cărțile Testamentului Nou; urmă apoi Omilia sau predica. După predica se rosteau rugăciuni pentru catehumeni și cu cuvintele: «Cei chemați ieșiți... ca nimenea din cei chemați... căți suntem credincioși, iară și iară cu pace Domnului să ne rugăm», se încheie Liturgia catehumenilor. Cu această provocare cei cari nu erau încă botezați, păraseau biserica.

Partea a doua a liturgiei, numită a credincioșilor, se începea prin rugăciuni scurte sau ectenii pentru biserică, pentru toată lumea, pentru autorități, pentru episcop sau presbiteri, pentru împărat și ostași, pentru bolnavi, călători, pentru creștini și păgâni, amici și dușmani. Rugăciunile erau întrerupte cu cântări de psalmi și imnuri. Apoi se continua: 1. Cu sărutarea frățească a preoților între sine, a bărbaților cu bărbații, și femei cu femei; 2. După mai multe cântări și rugăciuni se începea Sf. Euharistie, și anume din darurile aduse la biserică, daruri de pâine și vin, ca și azi, se separa o parte, și aceasta se sfîncea prin chemarea Duhului Sfânt, și prin cuvintele: «Luați măncați» se făcea transformarea; 3. Urmău iarăși ecteniile pentru vii și morți, și Rugăciunea domnească; 4. După aceasta venea împărțirea cu sfântul trup și sfântul sânge al Domnului nostru Isus Cristos, care se împărțea prin episcop sau presbiter. Episcopul sau presbiterul dădea fiecărui creștin o bucată din pâinea transformată în corpul lui Cristos, zicând

cuvintele: «Trupul lui Cristos», iar diaconul da păharul spre gustare zicând: «Sângele lui Cristos».

După finirea acestei ceremonii prin cuvintele: «Cu pace să ieșim» se începeau așa numitele *agape*, mese comune, cari dela un timp, prin înmulțirea creștinismului și în deosebi prin înmulțirea diferitelor elemente eterogene, primite în sinul lui, cari nu țineau todeauna la sfîntenia acestora nu s'au mai putut susține, — rămânând acestea a se face numai la diferite ocaziuni, în deosebi în amintirea celor răposăți, cu care ocaziune se împărțea și milă (eleimozină) între săraci. Obiceiul s'a păstrat și la poporul nostru până în ziua de azi, sub numele de pomană pentru cei morți.

Liturgia credincioșilor se făcea cu ușile încuiate, ca creștinii să nu fie conturbați de păgâni în rugăciunile lor.

În deosebi ne dovedește aceasta cuvintele dinaintea rostirii *Credeului* când preotul prin: «Ușile, ușile, să luăm aminte» provoca pe funcționarii bisericesti numiți «ostiași» (ușieri) să închidă ușile spre a nu se face sgomot prin venirea cutărui individ nechemat, iar credincioșii să fie cu luarea aminte la rostirea părții celei mai însemnate, a părții fundamentale a religiei lui Cristos, la rostirea Simbolului credinței.

Perdeaua dela altar se deschide, simbolizând descoperirea tainelor dumnezeirii înaintea credincioșilor. Acest moment liturgic de așa mare însemnătate, precum și momentul când se preface pâinea și vinul în sfântul trup și sfântul sânge al Domnului nostru Isus Cristos, nu se observă la noi cu destulă sfîntenie. Probabil că din nepricepere sau din nepăsare, tocmai în momentele acestea vin și ies mulți din biserică, sau crâcnicul începe a umbra prin biserică, stângând luminările din policandre și candelă.

De cultul dumnezeesc se ținea la începutul erei creștine și cântarea, care se făcea la început în mod unison, mai apoi și antifonic, adică diferite imnuri se cântau alternativ, când la strana dreaptă, când la cea stângă, sau, dacă erau mai multe coruri, alternativ.

Ca rămășițe ale cântecului antifonic avem azi *antifoanele*, cântări de laudă adresate sfintei Treimi, care se cântă la utrenie. Mai des întrebuințate erau ecteniile, cari se priveau ca niște ecouri prelungite ale ecteniilor, rostite de preot, și care făceau o impresie deosebită asupra credincioșilor, mai ales fiindcă toată biserica lua parte la cântarea acestora, natural că, conform poruncii canoanelor, în mod lin, plăcut și rar, nu prin sforțări de voce.

Aprinderea luminărilor și a tămâii, ca simboluri ale cultului divin, își au originea în primii secolii ai bisericii creștine și s'au păstrat până azi cu multă sfîntenie. Luminile folosite la început de nevoie, pentru a lumina catacombele și peșterile, în care creștinii persecutați aduceau rugăciuni lui Isus cel răstignit, au ajuns mai târziu și până în ziua de azi a simboliza lumina vecinic nesfârșită a evangheliei împăratului Cristos.

Fumul de smirnă și tămâie, adus ca dar de bună mireasmă, e împrumutat din cultul iudaic.

Asemenea folosirea hainelor bisericesti în diferite culori și cu aurări datează dela începutul creștinismului. La început mai simple, au luat o dezvoltare tot mai mare, după ce biserica creștină a început a fi ocrotită de împărații romani, cari dăruiau cu mâna largă pentru a îmbogăți cultul dumnezeesc.

Catacombele se schimbă în palate, care iau o dezvoltare deosebit de măreață, formându-se mai multe stiluri, după care se zideau bisericile; între cari cel mai bogat în ornamentică era *stilul bizantin*. Conform preceptelor acestui stil, se înfrumusețea biserica în exterior, dar în deosebi în interiorul ei cu diferite tablouri biblice de o influență covârșitoare asupra inimii credincioșilor.

NOUTĂȚI

Eveniment familiar în casa domnitoare. O sută de salve trase din tunuri Luni demineața la 6 ore și un sfert, în 11 Martie 1918, anunță știrea îmbucurătoare pentru toate popoarele monarhiei, că Majestatea Sa Împărăteasa și Regina noastră *Zita* a dat naștere unui băiat. Noul arhiduce este al *cincilea* copil al familiei domnitoare. Cel dintâi *Otto*, moștenitorul de tron, este născut în 1912; *Adelaida* în 1914; *Robert* în 1915 și *Felix* în 1916.

Comisariat regal pentru Ardeal. Guvernul va numi, în scopul restaurării Ardealului, un *Senat ardelean*, ai cărui membri au să fie: toți episcopii și comiții supremi

din Ardeal, câte un reprezentant al comitatelor ardelenne, și câte un reprezentant al diferitelor ministerii, și zece deputați ai parlamentului numiți de guvern. Prezident al Senatului va fi un *Comisar regal*. Acest post îl ocupă fostul ministru de interne Gavril *Ugron*. Sediul comisariatului regal va fi Clujul sau Budapesta. Comisarul guvernului pentru Ardeal, precum și ambii comisari pentru alimentare publică în Cluj și Murăș-Oșorhei, vor fi subordonați comisariatului regal.

Prelungirea termenului de înscriere la universitate. Conte *Maurițiu Esterházy* ministru intermal de culte și instrucțiune publică, a luat măsuri, că înscrierile la universitatea din capitală și la cea din Dobrițin să se prelungescă până în 15 Martie n. pe seama studenților militari, cari au primit concediu de studii.

Asentarea de nou a celor de 19—24 ani. Ordonanța ministrului de honvezi dispune ca toți cei născuți între anii 1894—1899, cari nu îndeplinesc serviciu militar, dar sunt obligați la gloate, au să se înștiințeze la forurile competente pentru conscriere. Asentarea lor va fi în Aprilie, iar intrarea sub arme în Mai a. c.

Germanii la frontul de vest. Bonar Law a anunțat în casa de jos a parlamentului englez, că germanii au adus dela frontul răsăritean la cel apusean cel puțin 30 de divizii; însă înțelegerea cu toate acestea — zice ministrul — are mai multă armată la frontul apusean, ca puterile centrale.

† **Agneș Dușoiu.** Cu adâncă durere se aduce la cunoștință, că dna văd. *Agneș Dușoiu* născ. *Manole*, soție de comerciant, fostă prezidentă a Reuniunii femeilor române din Brașov, după lungi și grele suferințe, a încetat din viață în etate de 75 de ani. Rămășițele pământești ale scumbei defuncte au fost așezate spre vecinica odihnă Mercuri, în 6 Martie st. n., în cimiterul central din loc. — Sibiu, în 8 Martie 1918. *Jalnica familie.*

Nou împrumut german de război. În răstimpul dela 18 Martie până la 18 Aprilie a. c. în Germania se vor face subscrieri pentru al optulea împrumut de război.

Căsătorie. Domnișoara *Mărioara Mărlău* și absolventul de teologie *Grigorie Aron* din Galați și-au sărbăt cununia religioasă Duminecă în 25 Februarie v. a. c.

Soartea Basarabiei. Biroul telegrafic ungar află din București, că puterile centrale sânt aplicate a-și da consimțământul, ca Basarabia să treacă în proprietatea României.

Anunțarea pagubelor de război. Magistratul sibian înștiințează: Persoanele care fără vina lor n'au putut să-și anunțe la timp pagubele suferite pe urma războiului, se mai pot anunța până în 16 Martie n. la magistrat.

Ată pentru industriași. Pentru procurarea de ată pentru industriași și membrii ai corporațiunii industriale din Sibiu cari au trebuință de ea la confecționarea produselor lor industriale, se va face o nouă conscriere pe luna Martie în cancelaria corporațiunii, și anume în modul următor: *Croitorii:* Mercuri în 13 l. c. *Pantofarii și ciobotarii:* Joi în 14 l. c. *Cealalți industriași:* Vineri în 15 l. c., todeauna dela 8—10 ore a. m. Se observă, că corporațiunea industrială mijlocește prevederea cu ată numai a membrilor săi, și numai spre scopul și interesul meseriei.

În amintirea iubiților răposăți. Domnul *Ionel Florescu*, proprietar în Ighiu și soția sa *Dorica n. Oneț*, în loc de cunună peritoare pe sicriul mult regretatului lor moș *Ioan Goia*, decedat la 19 Febr. a. c. în Sôhodolul de pe Arieș, au binevoit a dărui suma de 30 cor., din cari 15 cor. la Fondul Victor și Eugenia Tordășianu pentru înzestrarea fetelor sărace, iar 15 cor. la fondul Dr. Petru Șpan pentru ajutorarea copiilor de moți aplicați la meserii. Pentru prinos exprimă sincere mulțumite: *Victor Tordășianu*, prezidentul Reuniunii sodărilor români din Sibiu.

Pentru săraci. Magistratul dela *Sighișoara* a înființat pentru popor o *bucătărie publică*, unde săracii din acel oraș primesc zilnic prânzul în schimbul unei sume de 20 fileri, plătiți pe temeiul unui certificat dat dela oraș. Fără asemenea certificat, prânzul costă 50 de fileri.

Teatru cinematograf Marți și Mercuri. În 12 și 13 Martie, să dă la *Apollo*, în Strada Schewis piesa: *Viață pentru viață*. În luna aceasta se vor reprezenta: *Patimele Mântuitorului*.

* A se vedea Nr. 12 al Tel. Rom. a. c.

„NOIANA“

institut de credit și economii, soc. pe acții în Noul-român (Oláh-ujfalu).

Convocare.

Domnii acționari ai institutului de credit și economii «NOIANA», societate pe acții, se invită conform §§-lor 15 și 16 ai statutelor la

a XI-a adunare generală ordinară,

care se va ține în Noul-român (O'ah-ujfalu) în localul institutului la 28 Martie st. n. 1918, la 9 ore a. m.

Obiectele:

1. Constituirea adunării generale.
2. Raportul direcțiunii și al comitetului de supraveghiere și aprobarea bilanțului pe anul 1917.
3. Distribuirea profitului curat și darea absolutorului direcțiunii și comitetului de supraveghiere.
4. Alegerea membrilor în direcțiune.
5. Alegerea unui membru în comitetul de supraveghiere.

NB. Domnii acționari, cari doresc a lua parte la această adunare cu vot decisiv, au să depună acțiunile, eventual documentele de plenipotență, la cassa institutului nostru, cu cel puțin o zi înainte de adunare (§-ul 17 din statute).

1-1 (48)

Direcțiunea.

Contul Bilanț la 31 Decembrie 1917.

Activa—Vagyon.	Mérleg számla 1917. évi december hó 31-én.	Pasiva—Teher.	
	K f	K f	
Cassa în număr — Pénztári készlet	3,775.11	Capital social — Részvénytőke	42,000.—
Escont de cambii — Bank váltók	47,023.—	Fond de rezervă — Tartalék alap	14,200.—
Imprumuturi hipotecare — Jelzálogos kölcsönök	4,840.—	Fond pentru scopuri de binefacere — Jótékonycélu alap	245.57
Cont curent — Folyó számla	3,802.91	Depuneri spre fructificare — Betétek	83,548.22
Efecte — Értékpapírok	11,224.—	Pro diversi — Hitelezők	262.21
Mobilier — Felszerelés	300.—	Dividende neridicate — Fel nem vett osztalékok	764.—
Depuneri proprii — Saját betétek	70,062.01	Interese transitoare — Átmeneti kamatok	251.50
Interese restante — Hátralékos kamatok	2,849.30	Dare restantă la depuneri — Hátralékos tőkekamatadó	353.63
		Profit transpus — Átmozott nyereség	532.38
		Profit curat — Tiszta nyereség	1,778.82
	143,936.33		2,311.20
			143,936.33

Contul Profit și Perdere.

Eșite—Kiadások.	Nyereség- és Veszteség számla.	Venite—Bevételek.	
	K f	K f	
Interese după depuneri — Betéti kamatok	3,536.34	Profit transpus — Átmozott nyereség	532.38
Contribuțiune și arunc — Adó és pótdó	2,114.65	Interese de cambii — Kamatok váltók után	6,319.70
10% dare de interese — 10% tőkekamatadó	353.63	Interese dela imprumuturi hipotecare — Jelzálogos kölcsönök után	436.—
Salare — Fizetések	1,200.—	Interese dela cont curent — Folyószámla után	106.05
Spese — Költségek	1,584.87	Interese dela efecte — Értékpapírok után	273.—
Porto — Postadaj	27.—	Interese dela depuneri proprii — Saját betétek után	2,050.47
Competințe de timbru — Bélyeg illetékek	9.—	Provizioni — Jutalékok	1,683.75
Chirie — Házbér	100.—		
Marce de prezență — Jelenléti díjak	164.—		
Profit curat — Tiszta nyereség	2,311.20		
	11,401.35		11,401.35

Noul-român, la 31 Decembrie 1917. — Oláh-ujfalu, 1917. december 31-én.

DIRECȚIUNEA: — AZ IGAZGATÓSÁG:

Aurelian Negruțiu m. p.,   Lazar Cocoș m. p.   Ioan Giurca m. p.
prezident — elnök.

Ioan T. Comșia m. p.   Maximilian Budac m. p.   Vasile Aron m. p.

Subsemnatul comitet de supraveghiere am examinat conturile prezente și le-am aflat în deplină consonanță cu registrele institutului. — Alolirott felügyelő bizottság a jelen mérleg számlákat megvizsgálta és az intézet könyveivel teljes összhangzásban találta.

COMITETUL DE SUPRAVEGHIARE: — A FELÜGYELO BIZOTTSÁG:

Iosif Streza m. p.   Maer Orenstein m. p.   Ioan Vasiu m. p.
revizor expert al «Solidaritătii» — a «Solidaritáta» szakértő revizora.

Mateiu C. Jiga m. p.

„VENEȚIANA“

institut de credit și economii, societate pe acții în Veneția-de-jos.

takarék- és hitelintézet részvénytársaság Alsóveniczen.

Convocare.

Domnii acționari ai institutului de credit și economii «VENEȚIANA», societate pe acții, se invită, conform §-ului 17 din statute, la a

XVI-a adunare generală ordinară,

care se va ține la 24 Martie 1918 la 1 oră p. m., în localul institutului.

Obiectele:

1. Alegerea unui notar și a doi membri verificatori.
2. Raportul direcțiunii și al comitetului de supraveghiere referitor la bilanțul anului de gestiune 1917 și darea absolutorului.
3. Distribuirea profitului curat realizat la finea anului 1917.
4. Alegerea a 5 membri în direcțiune pe 6 ani.
5. Alegerea unui membru în comitetul de supraveghiere pe 1 an.
6. Aprobarea budgetului pe 1918.
7. Propuneri.

1-1 (49)

Direcțiunea.

Contul Bilanț la 31 Decembrie 1917.

Activa—Vagyon.	Mérleg számla 1917. évi december hó 31-én.	Pasiva—Teher.	
	K f	K f	
Cassa în număr — Pénztár készlet	11,525.86	Capital de acțiuni — Részvénytőke	40,000.—
Cambii escontate — Leszámitolt váltók	90,116.—	Fond de rezerva — Tartalék alap	19,042.45
Cambii cu acoperire hipotecară — Jelzál. biztosított váltók	42,373.—	Fond cultural — Közművelődési alap	1,115.71
Imprumuturi cu obligațiuni — Kötvénykölcsönök	132,489.—	Depuneri spre fructificare — Takarékbetétek	222,838.35
Imprumuturi cu obligațiuni — Kötvénykölcsönök	7,362.—	Creditori — Hitelezők	4,014.67
Efecte — Értékpapírok	8,112.—	Dividendă neridicată — Fel nem vett osztalék	532.—
Depuneri la bănci — Idegen intézeteknél elhelyezett tőke	125,040.42	Interese transitoare anticipate — Átmeneti kamatok	620.—
Interese transitoare restante — Folyó évet illető be nem folyt kamat	6,288.—	Profit curat — Tiszta nyereség	2,654.10
	290,817.28		290,817.28

Contul Profit și Perdere.

Debit—Tartozik.	Nyereség- és Veszteség számla.	Credit—Követel.	
	K f	K f	
Interese după depuneri spre fructificare — Takarékbetéti kamatok	8,573.89	Interese — Kamatok: de escont — váltók után	6,145.54
Spese — Költségek: chirie — házbér	250.—	de credite cambiale cu acoperire hipotecară — jelzálog. biztosított váltók után	2,924.24
saare — fizetések	2,000.—	de credite personale — kölcsönök	1,082.—
spese de birou — irodai költségek	648.15	dupa depuneri la bănci — idegen intézeteknél elhelyezett tőkék után	5,993.02
porto — postabér	4.65	de efecte — érték papirok után	375.—
Contribuțiune — Adó: dare directă și arunc — egynes és pótdó	1,999.90	Provizioni — Jutalékok	348.68
10% dare după interesele de depuneri — 10% tőkekamatadó	853.79		
Profit curat — Tiszta nyereség	2,654.10		
	16,868.48		16,868.48

Veneția-de-jos, la 31 Decembrie 1917. — Alsóveniczen, 1917. dec. 31-én.

Matei Matei m. p.,
director executiv — vezér igazgató.

George Fuciu m. p.,
contabil — könyvelő.

DIRECȚIUNEA: — AZ IGAZGATÓSÁG:

George Mija m. p.   Rosalim Mija m. p.   George Halmagi m. p.
Nicolae Cornea m. p., cassar și membru în direcțiune.

Conturile prezente controlându-se cu registrele principale și auxiliare s'au aflat exacte. — Alolirott felügyelő bizottság a jelen számlákat megvizsgálta a fő-és mellékkönyvekkel összehasonlítván azokat mindenben helyesnek találtuk.

Veneția-de-jos, la 24 Februarie 1918. — Alsóveniczen, 1918. február 24-én.

COMITETUL DE SUPRAVEGHIARE: — A FELÜGYELŐ BIZOTTSÁG:

Zosim Oana m. p.   George Șuteică m. p.
Nicolae Băță m. p.   George Ciocan m. p.